

Świdośliwa na plantacje towarowe (CZ. I)

Mgr Joanna Jagła
Niwa Hodowla Roślin Jagodowych Sp. z o.o.
w Brzeznej

Nazwa świdośliwa (*Amelanchier*) pochodzi od francuskiego „amelanche”, co oznacza małe jabłko. Jest to gatunek należący do rodziny różowatych (Roseacea), podrodziny jabłkowatych (Pomoideae). Występuje w 25 gatunkach zarówno dzikich, jak i uprawnych. Do najpopularniejszych można zaliczyć: świdośliwę jajowatą (*Amelanchier ovalis*) – można ją spotkać w Tatrach, świdośliwę olcholistną (*A. alnifolia*) i świdośliwę kanadyjską (*A. lamarckii*, syn. *A. canadensis*) – występujące głównie w Ameryce Północnej. Odmiany uprawne wywodzą się od świdośliwy olcholistnej, a największe plantacje zlokalizowane są w Ameryce Północnej – głównie w zachodnich rejonach Kanady oraz w północnej Europie na terenie Finlandii, Litwy oraz Łotwy.

W formie krzewu lub małego drzewa

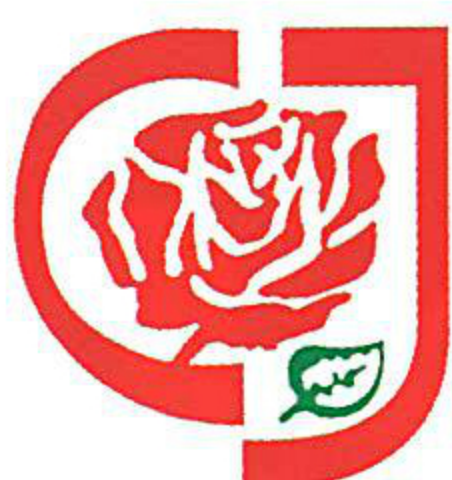
Świdośliwa olcholistna to najczęściej krzew lub małe drzewo o pokroju – od niskiego i rozłożystego do zwartego i smukłego. Mogą osiągać wysokości od 0,50–2,5 m do 6 m, a nawet do 10–15 m (takie zróżnicowanie to wynik dużej zmienności w obrębie gatunku – tabela). Kwiaty są białe lub lekko różowe, zebrane po kilka lub kilkanaście w kwiatostany na końcach pędów, samopylne lub zapylane na drodze zapylania krzyżowego, w którym pyłek przenoszony jest z wiatrem lub przez owady (kwiaty są wrażliwe na późno wiosenne przymrozki). Owoce zebrane w grona dojrzewają równomiernie w drugiej połowie

Owoce świdośliwy mogą być spożywane zarówno na surowo, jak i przetworzone w postaci soków, nalewek, konfitur, dżemów i jako dodatek do innych owoców czy składnik batonów, ciast.

czerwca do końca lipca, zwykle w 6–8 tygodni po kwitnieniu i mogą pozostawać na krzewach do zimy. Są kuliste, purpurowo-fioletowe lub granatowe do czarnych, z delikatnym woskowym nalotem, soczyste, smaczne o delikatnym migdałowym posmaku, masie 0,6–1,2 g i średnicy, w zależności od odmiany, 10–17 mm (do 18 mm). Niekiedy porównuje się je z owocami borówki (przez niektórych są nazywane „borówką kanadyjską”), choć z botanicznego punktu widzenia są małymi jabłuszkami.

Plenne i o dobrym pokroju

Świdośliwa zaczyna owocować około 3–5 roku po posadzeniu, wydając plon na poziomie 2,5–5 t/ha, a pełnia zbiorów przypada na 7–8 rok i w zależności od odmiany średni plon może wynosić 8–10 t/ha, a na plantacjach nawadnianych nawet 15 t/ha (fot. 1–3 na str. 62).

**GOSPODARSTWO SZKÓŁKARSKIE
CIEPŁUCHA**

Fot. 1. Młode nasadzenia świdośliwy

Fot. 2. Plantacja świdośliwy w sadzie doświadczalnym w Dąbrowicach

Decydując się na uprawę świdośliwy, należy dużą wagę przykładac do odpowiedniego doboru odmian, które będą charakteryzowały się dobrym pokrojem krzewów i będą plenne. Najwięcej odmian uprawnych wywodzi się od świdośliwy olcholistnej (*A. alnifolia*). Powstały na drodze selekcji wśród dzikich gatunków oraz naturalnego krzyżowania, a nie w wyniku celowego krzyżowania, jak w przypadku innych popularnych gatunków. Obecnie dostępnych jest ponad 26 odmian świdośliwy, spośród których najbardziej odpowiednimi do zakładania plantacji są: 'Thiessen', 'Northline', 'Smoky', 'Honeywood', 'JB 30', 'Martin', 'Pembina'.

'Smoky' – odmiana wprowadzona do uprawy w Kanadzie w 1952 r. Krzew dorasta do 4,5 m, początkowo ma pokrój wzniosły, później rozłożysty do 6 metrów szerokości, pędy

Podział odmian świdośliwy ze względu na siłę wzrostu

Odmiany o słabym wzroście krzewów (wysokość do 2 m)	Odmiany o średnio silnym wzroście (wysokość 3–4 m)	Odmiany o silnym wzroście (wysokość 5–7 m)
'Nelson', 'Parkhill', 'Regent', 'Success'	'Buffalo', 'Moonlake', 'Northline', 'Smoky', 'Elizabeth'	'Altaglow', 'Bluff', 'Honeywood', 'Pembina', 'Thiessen', 'JB 30'

początkowo są wyprostowane, z wiekiem zaczynają się łukowato wyginać. Owoce o średnicy do 14 mm są zebrane w zwarte grona, po 7–11 szt., są kuliste, barwy niebiesko-czarnej, dojrzewają stosunkowo nierównomiernie, są smaczne, słodkie o łagodnym posmaku i delikatnym aromacie. Nasiona duże i liczne. Owocuje po 3–4 latach od posadzenia. Jedną z najbardziej produktywnych odmian handlowych – plon około 6 t/ha. Intensywnie wytwarza odrosty.

'Thiessen' – wprowadzona do uprawy w 1976 r. Krzew wysokości do 5 m, o pokroju początkowo zwartym, wraz ze wzrostem przechodzącym do rozłożystego, do 6 m szerokości. Odmiana wczesna, plonuje do 5 t/ha. Owoce są kuliste, bardzo duże, do 17 mm, zebrane w luźne grona po 6–12 szt., dojrzewają nierównomiernie, są bardzo soczyste o świeżym, średnio słodkim smaku. Wytwarza niewiele odrostów. Ze względu na wczesne kwitnienie może być wrażliwa na wiosenne przymrozki.

'Northline' – odmiana średnio późna i bardzo plenna (5–7 t/ha), krzew dorasta do wysokości 4 m i szerokości 6 m, rośnie silnie. Pędy wzniesione, pokrój kulisty. Owocuje po 3 latach od posadzenia. Owoce są jajowate do prawie kulistych, duże, do 16 mm średnicy,

Fot. 3. Owocowanie kilkuletnich krzewów

'Prince William'

'Smoky'

fot. J. Jagła

fot. J. Jagła

niebiesko-czarne, skupione w zwarte grona po 7–13 szt., o doskonałym smaku, bardzo słodkie, odporne na pęknięcie. Dość intensywnie wytwarza odrosty.

'Honeywood' – wprowadzona do uprawy w 1972 r., odmiana późna i bardzo plenna – 7 t/ha, krzew rośnie silnie do 5 m wysokości, o pokroju początkowo wzniosłym i zwartym, przechodzącym do rozłożystego, o szerokości do 4 m. Owoce są kuliste, lekko spłaszczone, duże, do 16 mm średnicy, niebiesko-czarne, zebrane w zwarte grona po 9–15 szt., o świeżym, soczystym i słodkim smaku. Owocuje po 3 latach od posadzenia. Wytwarza niewiele odrostów. Ma tendencję do przemennego owocowania.

'Martin' – odmiana wczesna, wyselekcjonowana siewka odmiany 'Thiessen' o dużych owocach, równomiernie dojrzewających

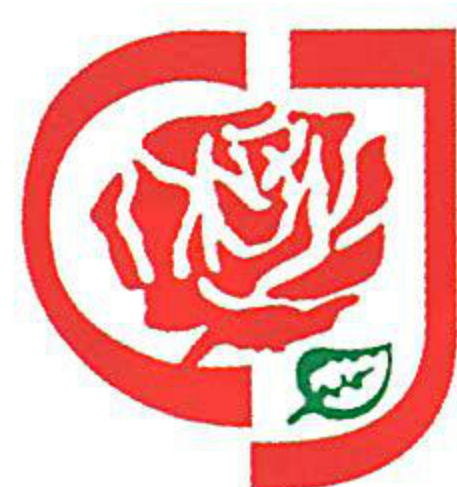
w gronie. Pod względem innych cech użytkowych podobna do odmiany 'Thiessen'. Wprowadzona do uprawy w 1990 r. Krzew dorasta do 3 m, osiąga szerokość do 2 m (pokrój kulisty). Owoce o doskonałym smaku, dojrzewają równocześnie, o przeciętnej średnicy ok. 14 mm. Owoce purpurowo-czarne, pokryte woskowym nalotem, przez co wydają się ciemnoniebieskie.

'Pembina' – krzew wysokości do 5 m, o pokroju wzniosłym przechodzącym do rozłożystego (5 m szerokości).

Wytwarza małą liczbę odrostów. Owoce średniej wielkości, o średnicy do 14 mm, owalne do prawie kulistych, niebiesko-czarne z nalotem, średnio po 9–13 szt. w równomiernie dojrzewającym gronie, mają doskonały, pełny, słodki smak. Owoce podatne na pęknięcie przy nadmiernej wilgoci. Odmiana wprowadzona do uprawy w 1952 r.

'JB 30' (Jarvis Blushke) – jedna z najnowszych odmian wprowadzona do produkcji, wyselekcjonowana 25 lat temu w North Saskatchewan River Valley przez Jarvis Blushke. Przez lata była trzymana w tajemnicy, a obecnie podbija rynek. Wchodzi w okres owocowania po 3 latach od posadzenia. Owoce są duże, do 17 mm, krzew jest zwarty (wysokość 5 m), plon na poziomie 5,5 t/ha. Wytwarza niewiele odrostów.

reklama

GOSPODARSTWO SZKÓŁKARSKIE CIEPŁUCHA

Borówka amerykańska

Świdośliwa

Jagoda kamczacka

Dereń jadalny

Żurawina wielkoowocowa

Jagoda Goji

Borówka amerykańska

- ponad 30 odmian

Jagoda kamczacka

- ponad 20 odmian

Świdośliwa olcholistna

- ponad 10 odmian

Żurawina wielkoowocowa

- 6 odmian

Jagoda Goji

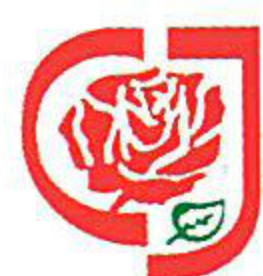
- 3 odmiany

Młody materiał

- multiplaty
- pojemnik P9
- pojemnik C1

Dorosły materiał

- pojemniki C2,5 do C90

GOSPODARSTWO SZKÓŁKARSKIE
CIEPŁUCHA

95-050 Konstantynów Łódzki, ul. Górna 50, Polska
tel. (+48-42) 211-18-00, fax (+48-42) 211-21-23

78-125 Rymań, Rzesznikowo 42, (pow. kołobrzeski)
tel. (+48-94) 358-32-47, fax (+48-94) 358-32-48

e-mail: jan@cieplucha.com.pl
www.cieplucha.com.pl